DOMSTOLENS DOM
av den 30 januari 1974*

I mål 127/73

har Tribunal de première instance i Bryssel till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

1. **Belgische Radio en Televisie**

och

NV Fonior

2. **Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs**

och

NV Fonior

3. **Belgische Radio en Televisie**

och

SV SABAM och NV Fonior.

Begäran avser tolkningen av artiklarna 86 och 90.2 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena A. M. Donner och M. Sørensen samt domarna R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh och A. J. Mackenzie Stuart (referent),

generaladvokat: H. Mayras,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Tribunal de première instance i Bryssel har genom dom av den 4 april 1973 som inkom till domstolens kansli den 19 april 1973, med stöd av artikel 177 i EEG-fördraget ställt flera frågor i syfte att få en tolkning av artiklarna 86 och 90.2 i EEG-fördraget.

2 Frågorna har ställts för att den nationella domstolen skall kunna bedöma i vilken mån vissa artiklar i stadgarna och standardavtalen hos Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs (nedan kallade "SABAM") är förenliga med konkurrensreglerna i EEG-fördraget.

3 Sedan SABAM överklagat domen om hänskjutande har Tribunal de première instance i Bryssel genom en skrivelse av den 18 september 1973 meddelat domstolen att den inte önskade att domstolens prövning av tolkningsfrågorna skulle skjutas upp.

4 Överklagandet motiveras särskilt med den nationella domstolens bristande behörighet enligt artikel 9.3 i kommissionens förordning nr 17 (EGT nr 13, 21. 2. 1962, fransk version; svensk specialutgåva, del 08, volym 01).

5 Det framgår av den förberedande handläggningen i målet vid EG-domstolen att kommissionen redan den 3 juni 1970 på eget initiativ hade beslutat inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 3 i den nämnda förordningen mot SABAM som underrättades om detta den 8 juni 1970.

6 Med hänsyn till de särskilda förhållandena i det här fallet är det lämpligt att först, innan det fattas något beslut rörande de frågor som ställts, pröva om hänskjutandet till domstolen skett i vederbörlig ordning.

Domstolens behörighet

7 Domstolen är behörig att fatta beslut avseende en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 och som anmälts av den nationella domstolen i enlighet med artikel 20 i protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol.

8 EEG-fördraget överlåter till den nationella domstolen att avgöra om det krävs ett beslut i en fråga som berör gemenskapsrätten för att den skall kunna döma.

9 Följaktligen tillämpas det förfarande som föreskrivs i artikel 20 i protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol så länge den nationella domstolens begäran inte har återkallats eller förlorat sin betydelse.

10 Det hävdas att domstolen inte skulle vara skyldig att svara på frågorna från Tribunal de première instance i Bryssel eftersom kommissionen på eget initiativ har inlett ett förfarande mot SABAM med tillämpning av artikel 3 i förordning nr 17.

11 SABAM hävdar att eftersom tvistemålsdomstolarna bör betraktas som "myndigheter i medlemsstaterna" i enlighet med artikel 9.3 i den nämnda förordningen borde Tribunal de première instance i Bryssel redan den 8 juni ha förklarat målet vilande i avvaktan på kommissionens beslut.

12 Enligt artikel 9.3 gäller det förhållandet att "så länge kommissionen inte har inlett ett förfarande enligt artiklarna 2, 3 eller 6, är myndigheterna i de berörda medlemsstaterna alltjämt behöriga att tillämpa fördragets artiklar 85.1 och 86 enligt artikel 88".

13 Följaktligen upphör, så snart kommissionen har inlett ett sådant förfarande, medlemsstaternas myndigheter att vara behöriga att inleda förfaranden mot samma missbruk eller konkurrensbegränsande samverkan med tillämpning av de nämnda bestämmelserna.

14 Det finns alltså skäl att undersöka om de nationella domstolar där förbuden i artiklarna 85 och 86 åberopas i en privaträttslig tvist bör betraktas som "myndigheter i medlemsstaterna".

15 Domstolarnas behörighet att tillämpa gemenskapsrättens bestämmelser, särskilt i sådana tvister, härleds från bestämmelsernas direkta effekt.

16 Då förbuden i artiklarna 85.1 och 86 till sin natur är ägnade att ha direkt effekt i förhållandena mellan enskilda skapas det direkt genom dessa artiklar rättigheter för enskilda som de nationella domstolarna är skyldiga att skydda.

17 Att med stöd av den nämnda artikel 9 vägra dessa domstolar behörighet för att säkerställa detta skydd skulle vara att beröva de enskilda rättigheter som härrör direkt från EEG-fördraget.

18 Den omständigheten att artikel 9.3 avser "myndigheter i medlemsstaterna" med behörighet att tillämpa bestämmelserna i artiklarna 85.1 och 86 "enligt artikel 88" tyder på att den endast syftar på de nationella myndigheter vars behörighet härleds ur artikel 88.

19 Denna artikel får till följd att även myndigheterna i medlemsstaterna - inklusive, i vissa medlemsstater, domstolar med den särskilda uppgiften att tillämpa den nationella konkurrenslagstiftningen eller att kontrollera att de administrativa myndigheternas tillämpning av denna är laglig - ges behörighet att tillämpa bestämmelserna i artiklarna 85 och 86 i EEG-fördraget.

20 Det faktum att beteckningen "myndigheter i medlemsstaterna" som förekommer i artikel 9.3 i förordning nr 17 innefattar sådana domstolar, kan inte ge en domstol, där den direkta effekten av artiklarna 85 och 86 åberopas, rätt att avstå från att uttala sig.

21 Icke desto mindre kan denna domstol, om kommissionen inleder ett förfarande enligt artikel 3 i förordning nr 17, förklara målet vilande i avvaktan på utgången av kommissionens åtgärder, om den anser detta nödvändigt med hänsyn till rättssäkerheten.

22 Omvänt skall den generellt sett fortsätta förfarandet när den kan konstatera antingen att det tvistiga beteendet inte uppenbart kan förmodas avsevärt påverka den fria konkurrensen eller handelsutbytet mellan medlemsstaterna eller att detta beteendes oförenlighet med artikel 86 står utom tvivel.

23 En sådan domstols behörighet att vid EG-domstolen ansöka om ett förhandsavgörande kan inte inskränkas med stöd av artikel 9 i förordning nr 17.

24 Följaktligen kan EG-domstolen då Tribunal de première instance i Bryssel i vederbörlig ordning har ansökt om förhandsavgörande inte underlåta att svara på dessa frågor.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

hört referentens rapport,

hört de muntliga yttrandena från Europeiska gemenskapernas kommission, Förbundsrepubliken Tysklands regering, Belgische Radio en Televisie och SABAM,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 85, 86, 88 och 177 i detta

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, särskilt artikel 20 i denna,

beaktat rådets förordning nr 17, den första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86, särskilt artiklarna 3 och 9 i denna

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

att – innan den besvarar de ställda frågorna – höra generaladvokaten.

På detta sätt dömt i Luxemburg den 30 januari 1974.

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars

Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Domen avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 30 januari 1974.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande